

راهکارهای اجرایی بهبود محیط کسب و کار

هر انسانی مهم‌ترین گزینه‌ای را که با خرد و اخلاق اجتماعی خود برای فعالیت‌های اقتصادی-اجتماعی و یا هنری در نظر می‌گیرد، محیطی آرام، به دور از تنش و بدون مشکلات است؛ مگر اینکه او را ماجراجو و به دور از عقل و خرد تصور کنیم.

لذا بدون تردید، هیچ انسان بالغی نهال درخت میوه را در مسیر سیلاب ویرانگر و یا زمین شوره زار نمی‌کارد و همچنین نباید انتظار داشت در جوامعی که فاقد امنیت اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هستند، سرمایه‌گذاری در بخش تولید کالا و خدمات شکوفا شود و بدون تنش و دغدغه صاحبان سرمایه به بار نشیند؛ مگر اینکه دولت‌مردان برای اهداف سیاسی و منافع خودشان به منظور فریب افکار عمومی و جذب آراء مردم در هنگام انتخابات، با هدر دادن سرمایه‌های ملی اقدام به برنامه‌ریزی‌های غیرواقعی نمایند.

سرمایه‌گذاری در تولید ملی و حتی نیاز ضروری مردم اگر بر اساس اصول و قوانین منطقی نباشد، نه تنها بهره‌برداري درستي از آن نخواهد شد؛ بلکه مبالغ زیادی نیز برای نگهداری آن هزینه خواهد شد، و تولیدات آن در بازارهای داخلی و خارجی قابل رقابت نخواهد بود.

اصول و قوانین حاکم بر سرمایه‌گذاری در تولید شالوده‌ای علمی و جهانی دارد؛ نه دستوری تا رغبت بخش خصوصی را پایدار و به دور از فساد و رانت‌های اقتصادی دولت‌مردان رقابت‌پذیر و ماندگار گرداند و همچنین، کالای مورد نیاز در جامعه مورد پذیرش و انتخاب مردم قرار گیرد؛ در غیر این صورت، امکان پایدار بودن فعالیت‌ها و جذب سرمایه‌گذاری‌ها در بخش تولید وجود نخواهد داشت.

با خواهش و تمنا و دستورهایی بخشنامه‌ای نمی‌توان مردم را به پذیرش و انتخاب کالایی با قیمت بالاتر و یا کیفیت پایین‌تر و کالای نامرغوب در مقایسه با کالای خارجی مشابه در بازار واردات و خصوصاً قاچاق مجبور نمود. محیط نامن اقتصادی و سیاسی برای سرمایه‌گذاری، همان زمین شوره زار است که به قول سعدی سنبل نیارد؛ در آن تخم عمل ضایع مگردان!

امروزه علی‌رغم حجم مشکلات کمرشکن بر دوش کارآفرینان، بنگاه‌های تولیدی کشور و فشار بهره‌های نجومی سیستم بانکی و عقود به اصطلاح اسلامی برای تأمین نقدینگی، از خرید مواد اولیه گرفته تا عدم شفافیت مالیات بر تولید، ارزش افزوده و جرایم دیرکرد مالیاتی، هزینه‌های سنگین بیمه تأمین اجتماعی کارگران بر دوش کارفرما و مشکلات نوسان‌های ارزی و افزایش جهشی آن، مشکلات تأمین ارز خرید مواد اولیه و عدم امکان تراکنش‌های مالی بین بانکی کشورها و الزامات هزینه‌سنگین صرافی‌ها، واردات قاچاق کالای ارزان قیمت و بدون تعرفه توسط نهادهای خصولتی وابسته به حاکمیت که از رانت‌های ارزی استفاده می‌کنند، به طور جد توان رقابت‌پذیری کالای ایرانی را سلب نموده‌اند و مهم‌تر از همه، سیستم بوروکراسی شدید اداری آلوده به فساد رشوه، کدام عقل سلیم و خردمندی را به سرمایه‌گذاری و فعالیت در بخش تولید علاقه مند می‌کند و چگونه می‌توان در این وانفاسی آشفته بازار اقتصادی، انتظار تولیدات کالای ایرانی با کیفیت برتر و قابل رقابت را داشته باشیم.

امروز سؤال بزرگ برای مردم و تولیدکنندگان این است که با توجه به مشکلات فراوان فراراه بنگاه‌های اقتصادی و راهکارهای اجرایی که توسط صاحبانظران و اقتصاددانان، برای برون رفت از این شرایط به دولت‌مردان در مقاطع مختلف ارائه داده و می‌دهند؛ چگونه است که دولت‌مردان هیچ‌گونه فعالیت و اقدامی برای رفع این مشکلات از خود بروز نمی‌دهند؟ آیا نمی‌توانند یا می‌توانند و نمی‌خواهند؟ یا اصلاً اعتقادی به تولیدات کالاهای داخلی ندارند؟ به درستی اگر دولت‌مردان با اتخاذ سیاست حمایت از تولیدکنندگان داخلی و اعتماد به نخبگان و کارآفرینان خلاق و جلوگیری از ورود قاچاق کالاهای خارجی، مسیری را برای جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی به نحو مطلوب فراهم می‌کردند، بدون تردید، افق پیش روی بخش تولید و کارآفرینان بنگاه‌های اقتصادی از این که هست، بهتر و روشن‌تر می‌گردید.

دولت باید هرگونه مالیات بر ارزش افزوده برای تولیدکنندگان داخلی را حذف و مالیات بر ارزش افزوده خود را از مصرف‌کنندگان نهایی طبق مصوبه مجلس دریافت نماید. از طرف دیگر، بانک‌ها نیز با نظارت کامل در گردش فعالیت بنگاه‌های تولیدی، موظف به تأمین تمامی نقدینگی مورد نیاز با بهره کم برای خرید مواد اولیه آنان بوده، باید کلیه معوقات کارخانه‌های فعال تولیدی را برای مدت حداقل سه سال فریز نمایند.

دولت موظف است ارز مورد نیاز خرید مواد اولیه خارجی تولیدی را برای بنگاه‌های فعال با قیمت مشخص ثابت حداقل برای هر سال تأمین کند. در همین راستا، هرگونه سرمایه‌گذاری و توسعه در بخش تولید، از مشوق‌های دولتی و تسهیلات بانکی بدون بهره و معافیت‌های خاص بهرمنند گردد. سازمان تأمین اجتماعی بازرسی‌های غیرمستعارف خود که امنیت را از توسعه فعالیت‌های تولیدی سلب نموده، حذف کند و به جای پرداخت هزینه‌های سنگین بیمه بیکاری کارگران بیکار شده از تعطیلی کارخانجات، حداقل نسبت به 50٪m درصد از حق بیمه کارگران فعال کارخانجات کسر و پرداخت نماید.

با اصلاح سیستم بروکراسی اداری کشور، پاسخگویی به ارباب رجوع و رفع نیازهای بنگاه‌های تولیدی به مدت دو روز کاهش یافته، از هرگونه تعلل در نوبت انتظار ماندن به دلیل غیبت مدیران و یا مسؤولان اجتناب نمایند.

سازمان بازرسی کشور به جای نظارت بر عملکرد و رعایت بخشنامه‌ها و ضوابط بروکراسی سازمان‌ها و ادارات دولتی، نظارت بر عملکرد و رعایت تأمین نیازها و درخواست‌های بنگاه‌های تولیدی را ملاک ارزشیابی سازمان‌های دولتی قرارداده و گزارش نمایند و نهایتاً دولت محترم در صورت اعتقاد به سرمایه‌گذاری در تولیدات داخلی کشور باید توان جلوگیری از واردات کالای غیر استاندارد و ارزان قیمت قاچاق را توسط هر ارگانی از مرزها و گمرکات کشور داشته باشد.

قطعاً هر انسان خردمندی سپردن سرمایه‌های خرد و کلان خود به بانک‌ها با نرخ سود 15 و 18 و بعضاً بالای 20 درصد و خارج از هرگونه تلاش و معافیت از مالیات، بیمه و غیره را نسبت به سرمایه‌گذاری در تولید و پذیرش همه مشکلات ترجیح می‌دهد و لذا بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار علی‌رغم مشکلات سیستم بانکداری باید بتوانند با نظارت کامل بر عملکرد بانک‌ها، نرخ بهره‌های سود سپرده‌ها را پایین و در حد تورم سالانه نگه دارند و یا دولت را به گرفتن مالیات از درآمدهای نجومی ناشی از سود سپرده‌ها موظف نمایند تا بار آن بر دوش تولیدکنندگان نیفتد. کارفرما و تولیدکننده کالای ایرانی باید میدان فعالیت و توسعه و ساخت و ساز بنگاه خود را بر اساس ابتکارات و نیاز خود و بدون دغدغه فکری، گسترش دهد و حتی مورد تشویق قرار گیرد و لذا مدیریت شهرک‌های صنعتی از هرگونه عوارض و جرایم برای توسعه کارخانه‌ها در شهرک‌های صنعتی به شدت پرهیز کرده، حمایت از توسعه شهرک‌های صنعتی را برای خود و تولیدات ملی افتخار بدانند. نظر به اینکه تجربه اثبات کرده که رفتار پلیسی و یا سازمان‌های نظارت بر حقوق مصرف‌کننده نظیر سازمان تعزیرات، هیچ‌گاه عملکرد خوب و مفیدی بر تولیدکننده نداشته و به نوعی سد راه توسعه نیز تلقی می‌شوند، همیشه بهترین ناظر خود مردم هستند و لذا به نظر می‌رسد دولت محترم موظف است کلیه تولیدات داخلی و یا واردات کالای مشابه با تعرفه‌های حمایتی را بر اساس استانداردهای ملی و یا کارخانه‌ای الزام نماید تا چنانچه شخصی هم از مصرف کالای ایرانی به لحاظ کیفیتی زیان دیده، از طریق مرجع قانونی قابل پیگیری باشد.

این حمایت های حداقلی است که می توان اقتصاد کشور را در کوتاه مدت از بحران فعلی نجات داد تا شعار وعده فرصت اشتغال توسط دولت در برنامه ها برای جوانان کشور محقق شود و همچنین، صادرات کالای ایرانی در بازارهای داخلی و خارجی رقابت پذیر گردد؛ هرچند در نهایت عدم تعامل با اقتصاد جهانی و ادامه بحران در مشکلات سیاسی حل ناشدنی مملکت، که شاید به لحاظ اعتقادات و باورهای ملی ارزشمند باشد؛ بدون تردید، در فضای سرمایه گذاری در اقتصاد کشور و تولیدات ملی آثار منفی از خود باقی گذاشته، در آینده مشکلات بنگاه های تولیدی را زیاده تر خواهد کرد.

منبع: نشریه اتاق بازرگانی اصفهان